

- [Artalk.cz](#)
- [Recenze](#)
- [Komentáře](#)
- [Rozhovory](#)
- [Fotoreport](#)
- [Aktuality](#)
- [Tiskové zprávy](#)
- [TOP svět](#)
- [Doprovodné programy](#)
- [Artalk Revue](#)
- [Artalk.sk](#)

Zastávka je na znamenie

[Marianna Mlynářčiková](#) | 10. 3. 2023 |

- [recenze](#)

V Stredoslovenskej galérii v Banskej Bystrici aktuálne prebieha skupinová výstava *Seniorlinka*, ktorá zrkadlí medzigeneračné strety. Prezentované diela umelecky spracúvajú podnety z rodinného prostredia a vypovedajú o senioroch a seniorkách. Text Marianny Mlynářčikovej má osobný rozmer a výstavu hodnotí pozitívne, ale zároveň uvažuje, či je formát tematickej výstavy ešte postačujúci a či už nedosiahol svoj „dôchodcovský vek“.

Kateřina Šedá, *Herzlich Willkommen!*, 2019 – 2021

Zastávka je na znamenie

Ani neviem, čo ma lákalo na tom, napísať o výstave v galérii. Predstavte si, že ste učiteľka na strednej odbornej škole, máte doma dospievajúce dieťa a 90-ročnú seniorku... Zrejme to, že obvykle niet času nazvyš, málokedy na návštevu galérie, takže to bola príležitosť prezrieť si vystavené a popremýšľať s iným druhom zaujatia.

Po prečítaní recenzie by človek mal dostať chuť vypraviť sa do výstavných priestorov alebo si ju nechá zajať. Výstavu *Seniorlinka* som absolvovala dvakrát, z toho raz so svojím synom. Takže odporúčanie pubescenta, ktorý je momentálne proti všetkému, je 7 z 10, čo je vysoké skóre vzhľadom na to, že sa nejedná o žiaden Minecraft, Fortnite...

Výstava je profesionálnym kurátorským počínom, ktorý vsadil na overené mená a témy, ktoré v umení stále rezonujú. Umenie spolupráce, neumelci zapojení do tvorivého procesu, seniorstvo vylúčené a exotické zároveň, zberateľstvo spomienok, archivársky princíp... Hoci sama kurátorka Petra Hanáková v [sprievodnom](#)

[texte](#) konštatuje, že „komunita ako téma v súčasnom umení vrcholí krátko po roku 2000“ a že „seniorských projektov je/bolo najviac okolo roku 2010“, vystavené práce sú dokladom toho, že princíp prvenstva nie je tým, čo autorky a autorov zaujíma. Snažia sa operovať viac kolektívne, čo by sa v dnešnej dobe dalo označiť za formu intuitívneho angažovaného prístupu. Odkazujú nie na výnimočnosť umelca, ale na potrebu tvorivej, empatickej praxe a budovania kontextov.

Lena Jakubčáková, Zelené perly z cyklu Baba z lesa, 2020 – 2022

K akému pohľadu na starobu nás nabáda *Seniorlinka*? Uvažujúc nad samotným názvom – slovníková definícia *linky*: „obyčajne vodorovná, tenká kreslená, písaná al. tlačенá čiara“ – evokuje čiaru života a jej metaforické zobrazenie v umení. Môžeme si napríklad vybrať klasické diela odkazujúce na plynutie (ľudského) času ako *Tri veky človeka* Jana Van der Venna, Tiziana, Giorgoneho alebo Dalího, *Tri veky ženy a smrť* Hansa Baldunga Griena, alebo *Tri veky ženy* Gustava Klimta. Potom je tu *linka* sprostredkujúca „komunikačné spojenie dvoch al. viacerých bodov“, „pravidelné dopravné spojenie na pevne stanovenej trase v opakujúcich sa intervaloch“, čo je založené skôr na vzájomnom kontakte a priestorovom usporiadaní. Ďalší význam slova podľa slovníka ponúka „[vyhranené súvislé rozvíjanie určitých motívov](#)“, kde akoby sme už zabýdali do jednotlivých autorských výtvarných zámerov. Zo všetkých inštalovaných diel vyžaruje najmä to, že ide o „horúcu“ linku, i keď prepojené subjekty boli od seba značne vekovo vzdialené. Môžeme si prezerat' spredmetnenie „vrúcnosti“ vzťahov koncipované pre bielu kocku galérie. Zaujímavým momentom je, že väčšina prác, okrem Petra Sita a Ondřeja Příbylu, je od ženských tvorců. Umelecké postupy sú realizované v rôznych médiách a navzdory autorským tvrdeniam, že leitmotívom práce nebola prezentácia výstupov ako diel umenia, už spôsob, akým k seniorom*seniorkám pristupovali, je založený na kreatívnych stratégiách (nielen obyčajných návštevách a small talkoch) a prirodzenom sklone zaznamenávať a experimentovať. Výsledná podoba projektov sa potom prispôbuje prezencii v galérii.

Zuzana Pustaiová, *Banálne príbehy II. Zimné hrádky*, 2012 – 2015

Hoci o *Seniorlinke* je možné hovoriť v superlatívoch, všetky diela sú skvele vybrané, rozmýšľala som skôr o tom, či je formát výstavy, a zvlášť tematickej výstavy, postačujúci, či sa už nestal akýmsi „bezzubým penzistom“. Čo neznamená, že by nemal čo ponúknuť, ale či by si nezaslúžil (re)kontextualizovať, updejtovať, aby sa jeho potenciál zviditeľnil. Podobne ako to robia tu vystavené transgeneračné prepojenia, ktoré sú okrem už vyššie zmieneného aj obrazom dysfunkčnosti rôznych častí spoločnosti, inštitúcií a naratívov.

Áno, výstava môže slúžiť ako impulz, ako databáza nápadov pre ľudí, ktorí sa do galérie vyberú, a môže ich inšpirovať k nadviazaniu alebo vylepšeniu komunikácie. Ukazuje vydarené umelecké pokusy s terapeutickým až katarzným účinkom a chce byť optimistická. Možno by však bolo prínosné preklopiť súkromný aktivizmus autorov a autoriek do niečoho širšieho so záberom od umelecko-vedeckého transodborového výskumu po intervencie vo verejnej (či verejnosprávnej) a sociálnej sfére. Opustiť známu zónu s predvídateľnými pravidlami, habitmi a prevereným módom profesijnej umeleckej existencie a dobrovoľne prejsť na pozíciu existenciálnu. Ak sa oblúkom vrátim k úvodu, nevyužívať tvorivosť len na základné prežitie a reakcie na náhle vznikajúce kolízie rodinného, pracovného a umeleckého života, neuspokojiť sa s manažmentom „výstav pre výstavy“, ale intencionalne a na základe výberu sa posúvať aj na pozície iné.

Pohľad do inštalácie. Zľava Ľudmila Zimáni Hornáková, *Von z kruhu*, 2012 – 2015. Lenka Záhorková, *Tak to bylo*, 2019. Eva Jiříčka, *Mezi sebou*, 2022

Ľudmila Zimáni Hornáková, Lena Jakubčáková, Eva Jiříčka, Daniela Kapráľová, Daniela Krajčová, Bet Orten / Veronika Ruppert, Ondřej Příbyl, Zuzana Pustaiová, Peter Sit, Kateřina Šedá, Maja Štefančíková, Lenka Záhorková / Senior linka / Kurátorka: Petra Hanáková / Stredoslovenská galéria, Banská Bystrica / 25. 11. 2022 – 2. 4. 2023

Foto: Lukáš Rohárik (Celý fotoreport k výstave si môžete pozrieť [tu](#).)

[Bet Orten](#) / [Veronika Ruppert](#)[Daniela Kapráľová](#)[Daniela Krajčová](#)[Eva Jiříčka](#)[Kateřina Šedá](#)[Lena Jakubčáková](#)[Lenka Záhorková](#)[Ľudmila Zimáni Hornáková](#)[Maja Štefančíková](#)[Ondřej Příbyl](#)[Peter Sit](#)[Petra Hanáková](#)[Slovensko](#)[Stredoslovenská galéria v Banskej Bystrici](#)[Zuzana Pustaiová](#)

Napsat komentář

Vaše e-mailová adresa nebude zverejnená. Vyžadované informácie jsou označeny *

Komentář

Jméno

email

Web

Uložit do prohlížeče jméno, e-mail a webovou stránku pro budoucí komentáře.

[Marianna Mlynářčiková](#)

Narodená 1971, vyštudovala učiteľstvo výtvarnej výchovy a filozofie na Fakulte humanitných a prírodných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Na VŠVU v Bratislave absolvovala v multimedialnom ateliéri V. Popoviča a A. Daučíkovej. Od roku 2004 tvorí autorskú dvojicu s Nórou Ružičkovou, s ktorou pripravili viacero výstav. Žije a pracuje v Banskej Bystrici a v Salak Phet, Thajsko.

Další články autora

- [Hajlajty](#)

Související články

- [TS: Daniela Krajčová v Station Contemporary Art...](#)